

Alueellisen kehittämistyön suunnittelyryhmä

Muistio 30.5.2018

Aika: Ke 30.5.2018 klo 10:00 – 12:00

Paikka: Ryhmätyötila 212, 2. krs. Kuopion pääkirjasto, Maaherrankatu 12, Kuopio
myös etäyhteys (Skype)

Osallistujat: Hiltunen Eeva, Itä-Suomen AVI
Launonen Virpi, Mikkelin seutukirjasto
Levänen Marjo, Savonlinnan kaupunginkirjasto
Muhonen Heli, Kuopion kaupunginkirjasto
Naumanen Virpi, Varkauden kaupunginkirjasto
Rusi Pirkko, Itä-Suomen AVI
Savinainen Päivi, Kuopion kaupunginkirjasto
Sirviö-Lappalainen Tuija, Iisalmen kaupunginkirjasto
Valjakka Katja, Mikkelin seutukirjasto

Poissa: Sopanen Jaana, Toenperän kirjasto (Joroinen)

1. Kokouksen avaus ja työryhmän kokoonpano

Päivi Savinainen avasi kokouksen. Esittäydettiin ja käytiin läpi työryhmän kokoonpano.

2. Työryhmän toiminta-ajatus

Työryhmä päättää tärkeimmät käytännön työn linjaukset, tekee aikataulujen synkronointia ja ideoi uutta kirjastolain ja opetus- ja kulttuuriministeriön ohjauksen mukaisesti, yhteistyössä AVIn kanssa. Työryhmässä pohditaan pitkällä tähtäimellä Savon kirjastoille parhaiten soveltuvia viestintäkäytänteitä, osaamisen kehittämisen aiheita ja kirjastojen yhteistyötä tukevia toimia.

Työryhmässä on pysyvä edustus Mikkelistä ja Kuopiosta. Lisäksi Etelä-Savosta on mukana 2 kirjastojen edustajaa ja Pohjois-Savosta 2 kirjastojen edustajaa. Edustajat valitaan aina kaksivuotiskaudeksi kerrallaan. Jäsenten matkakustannukset kokouksiin korvataan. Työryhmä kokoontuu 3-5 kertaa vuodessa ja on yhteydessä tarvittaessa myös sähköpostitse. Osa kokouksista voidaan järjestää kokonaan etäkokouksina.

3. Kansallisen tason tilanne ja kuulumiset AKE-kirjastojen Lahden kokouksesta (23.5.)

Päivi Savinainen kertoi kuulumiset alueellista kehittämistehtävää hoitavien kirjastojen yhteisestä kokouksesta Lahdessa, jossa paikalla oli myös AVIn ja ministeriön edustajia. Yksi keskeisistä asioista Lahden kokouksessa oli digitukeen liittyvä tilanne. Maakuntien digitukipilotit käynnistyvät syksyllä, ja piloteissa on keskiössä toimijaverkoston rakentaminen. AKE-kirjastot ovat omalla alueellaan tiedon tuottajina ja välittäjinä ja siten apuna verkoston rakentamisessa.

Keskusteltiin, että digitukeen liittyen tarvitaan runsaasti kirjastoalan sisäistä keskustelua.

Eeva Hiltunen ja Pirkko Rusi kertoivat tämän vuoden aluehallintovirastojen peruspalvelujen arvioinnista, jossa keskityttiin kirjastopalveluihin lasten ja nuorten lukutaidon edistäjinä. Vastauksia AVI sai runsaasti. Arvioinnit julkaistaan 13.6. Mukana kyselyssä oli myös AKE-toimintaa koskevien näkemysten ja toiveiden kartoittaminen.

Keskusteltiin Celiasta. Celia on tehnyt sopimukset kuntien kanssa, eli Celiaan liittyvää koordinoitua kehittävää ei ole annettu ainakaan toistaiseksi AKE-kirjastoille, eikä sitä ole annettu myöskään entisille maakuntakirjastoille, vaan yhteistyövelvoite on kirjastoilla. Saavutettavuus on mahdollisesti mukana AKE-kirjastojen seuraavan vuoden toimintasuunnitelmassa, jolloin myös olisi mahdollista keskustella Celian tulemisesta osaksi toimintaa.

Kaikki AKE-kirjastot kutsutaan syksyllä ensimmäiseen keskusteluun OKM:n ja AVIn kanssa. Muistio Lahden kokouksesta on luettavissa kokonaisuudessaan kirjastot.fi:n sivuilla https://www.kirjastot.fi/kehittamistehtava/muistio/2_2018

4. Tilannekatsaus ja syksyn suunnittelu

Koulutussuunnittelu

Heli Muhonen kertoi koulutussuunnittelun tilanteesta ja tavoitteista. Tarkoituksena on päästä tekemään pitkän tähtäimen koulutussuunnittelua sekä ajankohtien synkronointia koko Itä-Suomen alueella, mikä edellyttää yhteistyötä Joensuun seutukirjaston ja AVIn kanssa. Syksyn 2018 aikana tulevan vuoden koulutusteemat suunnitellaan valmiiksi. Aivan kaikkea ei kuitenkaan voi suunnitella etukäteen, vaan välillä tarvitaan nopeaa reagointia. Ajatuksena on keskittyä jatkossa myös hieman laajempiin kokonaisuuksiin yksittäisten koulutuspäivien sijaan, jotta saisimme kunnolla kiinni tärkeimmistä asioista.

Kevään aikana järjestettiin verkostoitumispäivä Varkaudessa (40 osallistujaa), kaksi koulutuspäivää EU:n tietosuojasetuksesta (Kuopio ja Mikkeli, yhteensä 56 osallistujaa + 23 etänä) sekä "Kohtaamisia rivien väleissä" -kirjallisuuskoulutus (Kuopio ja Mikkeli, yhteensä 31 osallistujaa + 24 etänä). Koulutuksista tullut palaute oli hyvää. Etenkin kirjallisuuden sisältöjä eri näkökulmista avaavia koulutuspäiviä toivottiin järjestettäväksi myös jatkossa. Adobe Connect on otettu käyttöön, ja sen todettiin toimivan koulutustilaisuuksissa hyvin. AC myös mahdollistaa etäosallistumisen aiempaa monipuolisemmin, mitä pyritään jatkossa kehittämään. Jatkossa panostetaan myös webinaareihin, joita voi katsoa milloin itselle parhaiten sopii. Ensimmäinen webinaari on juuri julkaistu.

AKE-kirjastot ovat suunnitelleet palautelomakkeiden yhtenäistämistä. On ehdotettu, että kirjastot käyttäisivät pohjana AVIn palautelomaketta, jota voisi paikallisesti täydentää. Seurataan myös koulutusten alueellista kattavuutta ja pyritään vaikuttamaan niihin kirjastoihin, joilla ei ole mahdollisuuksia osallistua koulutuksiin.

Keskusteltiin syksyllä järjestettävästä hieman laajemmasta digikoulutuskokonaisuudesta, jossa olisi 2 koulutuspäivää eri näkökulmista ja näiden välissä webinaareja tai itsenäistä aineistoon tutustumista. Ensimmäinen koulutus voisi tuoda apua kohtaamistilanteisiin ja välineitä rajojen hahmottamiseen. Tähän voisi auttaa julkisten palvelujen tietämys, ymmärrys kirjastolain mukaisesta digiauttamisesta ja oikeanlaisen asenteen löytäminen (kaikkea ei tarvitse osata). Toinen päivä voisi liittyä seniorityöhön ja mm. erilaisten laitteiden käytön opastukseen. Tähän voisi sisältyä lähiohjausta muutamilla paikkakunnilla.

Muut yhteiset tilaisuudet

Järjestetään syksyllä kirjastonjohtajille ja esimiehille suunnattu kokous- ja koulutuspäivä. Mukana voisi olla ainakin kiinnostavia hanke-esittelyjä, muita ajankohtaisia kuulumisia sekä johtajille suunnattua koulutusta.

Keskusteltiin tutustumismatkasta. Kirjastojen kanssa käytyjen keskustelujen perusteella olisi hyödyllisintä tutustua kirjastoihin, joilla on käytössään mm. makerspace-tiloja, uutta tekniikkaa ja uudenlaisia tilaratkaisuja. Todettiin, että kahden päivän reissu olisi antoisampi, sillä se mahdollistaisi useisiin kirjastoihin tutustumisen. Toteutetaan tutustumismatka syksyllä.

Eeva Hiltunen kertoi, että mikäli Itä-Suomen kirjastot kokevat tarpeelliseksi, voisi AVI hakea avustusta kansainväliseen opintomatkkaan ensi vuoden pääteemaan (lasten ja perheiden lukemisen edistäminen) liittyen. Ennakkotieto: AVI järjestää Osloon lasten kirjastopalveluihin liittyvän opintomatkan syksyllä.

Kirjastokierrokset ja lähiohjaus

Heli kertoi, että informaattikoiden tekemät kirjastokierrokset ovat sujuneet hyvin. Tällä hetkellä kirjastoista on kierretty 26, mikä on melkein puolet alueen kirjastoista (mukaan lukien myös lähikirjastot). Kierrosten tärkeintä antia on ollut kehittämistehtävästä ja sen mahdollisuuksista kertominen, kirjastojen erilaisuuden konkretisoituminen ja resurssien vaihtelevuuden ymmärtäminen. Kaikki kirjastokierroksilta nouseva tieto auttaa mm. vertaisoppimisen ja lähiohjauksen suunnittelussa sekä koulutussuunnittelussa. Kierroksilla nousseita keskeisiä ongelmakohtia ovat olleet henkilökunnan digitaitojen puute ja rajanveto (yhteisten pelisääntöjen puute), nuorten kohtaaminen ja houkuttelevuus kirjastoon sekä resurssipula, mistä johtuva kiire aiheuttaa haasteita ajan hermolla pysymiseen ja työhyvinvointiin. Etäkoulutuksia kannatetaan laajalti, mutta sen lisäksi verkostoituminen on koettu tärkeäksi. Alueella tarvitaan enemmän vapaamuotoista kohtaamista ja yhteistyötä.

Viestintä ja kirjastojen välinen yhteistyö

Savon kirjastojen uutiskirjeestä on muodostunut AKE-työn tärkein viestintäkanava. Todettiin, että uutiskirjeestä on hyvä muistutella aika ajoin sähköpostitse. Uutiskirjettä ja viestintää kehitetään jatkuvasti.

Vertaisoppiminen

Vertaisoppiminen toisessa kirjastossa lanseerattiin juuri. Alueellisen kehittämistehtävän avustuksesta maksetaan työntekijän matka- ja majoituskulut, mikäli hän haluaa lähteä tutustumaan toiseen kirjastoon Savon alueella. Vertaisoppiminen on tehokas keino kehittää henkilöstön osaamista, jakaa hyviä käytänteitä ja verkostoitua. Vertaisoppimisen mahdollisuutta ryhdytään markkinoimaan tehokkaasti kesän jälkeen.

5. Rahoitus

Vuoden 2018 kustannusarvioon haetaan pieniä muutoksia toimintojen välille. Ministeriö on ohjeistanut, että pienetkin muutokset tulee ilmoittaa käyttötarkoituksen muutoksena. Kustannusarvio perusteluineen on liitteenä. On todennäköistä, että kustannusarviota joudutaan vielä syksyllä muokkaamaan.

6. Osaamistarpeiden kartoittaminen

Lahden kokouksessa käytiin keskustelua, että kaikille AKE-kirjastoille tarvitaan yhteinen osaamistarpeiden kartoitus. Tästä syystä meidän ei kannata resursoida tähän tänä vuonna suuresti, mikäli yhteinen pohja on käytössä jo ensi vuonna. Haluamme kuitenkin tehdä syksyllä myös verkkokyselyn (kirjastokierroksilla kerättävän laadullisen aineiston lisäksi), joka ehditään analysoida ennen uuden hakemuksen tekemistä. Verkkokysely tehdään alueellisen kehittämistehtävän työkaluksi, joka osaltaan auttaa toiminnan suunnittelussa. On ajateltu, että kyselystä tehtäisiin johtajille ja esimiehille hieman laajennettu versio.

Keskusteltiin, että kysely antaa hyvää informaatiota, mutta on tärkeää myös huomioida toimintaympäristön muutoksesta nousevat tarpeet osaamisen kehittämiseksi. Alueellinen tuntemus on tärkeää, ja Itä-Suomen kirjastojen strategiatyö tukee tätä hyvin.

7. Vankilakirjastotyö

Heli kertoi vankilakirjastotyön tilanteesta. Yhteistyö Kuopion vankilan kanssa toimii hyvin. Myös muut vankilakirjastotyötä tekevät (Turku, Oulu, Tampere) tekevät keskenään hyvää yhteistyötä. Kuopion vankilassa on järjestetty vangeille kysely, jonka kautta toimintaa on suunniteltu tälle vuodelle. Vankilassa oli ensimmäinen kirjailijavierailu. Kesäkuussa vangeille aloitetaan pelikerho ja syksyllä aloitetaan iltasatuja lapsille -toimintamuoto. Vankilan kirjastossa on annettu asiantuntija-apua kirjaston muutossa ja kokoelmatyössä. Syksyn aikana suunnitellaan toiminnan laajentamista muihin alueemme suljettuihin vankiloihin yhdessä rikosseuraamuslaitoksen kanssa.

8. Muut ajankohtaiset asiat

Keskusteltiin, että AC-koulutuksia voisi järjestää kisastudio-konseptilla. Omalla työpisteellä koulutuksiin osallistuminen on aina hieman hankalaa.

9. Seuraava kokous

Seuraava kokous pidetään 5.9. klo 12:00-14:00 Kuopiossa ja etänä.